

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ. ๓)
รายวิชา SP ๑๐๑ บาลีไวยากรณ์ ๑

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม	

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา SP ๑๐๑ บาลีไวยากรณ์ ๑ (Pali Grammar)
๒. จำนวนหน่วยกิต
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา พุทธศาสตรบัณฑิต วิชาแกนพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน พระมหาแว่นสัน พุทฺธสีโล
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ / ชั้นปีที่ ๑
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)
๘. สถานที่เรียน คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม กาญจนบุรี
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้รู้ความเป็นมาและพัฒนาการของภาษาบาลี มีการนำหลักไวยากรณ์ไปใช้ในการแต่งและแปลภาษาบาลี โดยสามารถใช้ไวยากรณ์ภาษาบาลีเป็นหลักในการศึกษาภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์

หลังเรียนจบรายวิชานี้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. รู้และเข้าใจความหมาย ลักษณะเฉพาะ ความสำคัญและคุณประโยชน์ของภาษาบาลีได้
๒. อธิบายกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ภาษาบาลีได้
๓. ถ่ายทอดความรู้เรื่องหลักไวยากรณ์ภาษาบาลีให้ผู้อื่นเข้าใจได้
๔. อธิบายความต่างกันระหว่างภาษาบาลีกับภาษาอื่น ๆ ได้
๕. ตระหนักถึงคุณค่าของภาษาบาลีในฐานะเป็นภาษาบันทึกคัมภีร์พระพุทธศาสนา

๒. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๑. กำลังดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning
๒. เปลี่ยนแปลงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรเชิงประจักษ์

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาการเขียน การอ่านภาษาบาลี อักษรวิธี สมัญญาภิธาน สระ พยัญชนะ ฐานกรณ์ สนิธิ สระสนธิ พยัญชนะสนธิ นิคคหิตสนธิ

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะพุทธศาสตร์ หรือบอร์ดภาควิชาบาลีและสันสกฤต
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. คุณธรรม จริยธรรม
๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างราบรื่น และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้เรียนต้องพยายามสอดแทรกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้บัณฑิตสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกับการศึกษาภาษาบาลี โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัติหลักสูตร ดังนี้ (๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต (๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม (๓) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ (๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (๕) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
๑.๒ วิธีการสอน - บรรยายถึงความสำคัญของภาษาบาลี - ให้ทำแบบฝึกหัด - ทำรายงานตามที่กำหนด
๑.๓ วิธีการประเมินผล - พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา - มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา - ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
๒. ความรู้
๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ ความรู้ เข้าใจ และสามารถถ่ายทอดความรู้ในด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ภาษาบาลี พร้อมกับการนำความรู้ไปแปลหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในวรรณคดีบาลี
๒.๒ วิธีการสอน บรรยาย การนำเสนอรายงาน และมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ และโครงงาน Problem base learning และ Student Center เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
๒.๓ วิธีการประเมินผล - ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี - นำเสนอสรุปการอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์กรณีศึกษา
๓. ทักษะทางปัญญา
๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางประวัติพระพุทธศาสนาและหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา

๓.๒ วิธีการสอน - การมอบหมายให้นักศึกษาทำรายงาน และนำเสนอผลการศึกษา - อภิปรายกลุ่ม - วิเคราะห์กรณีศึกษาเกี่ยวกับบุคคลที่มีบทบาทสำคัญตามที่ปรากฏในวรรณคดีบาลี - การสะท้อนแนวคิดจากการประพจน์
๓.๓ วิธีการประเมินผล สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือวิเคราะห์แนวคิดในด้านความรู้ความเข้าใจในประวัติพระพุทธศาสนาและหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา
๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา
๔.๒ วิธีการสอน - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา - มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล หรือ อ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา - การนำเสนอรายงาน
๔.๓ วิธีการประเมินผล - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด - รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษด้วยตนเอง
๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา - พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การแปล การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน - พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา - พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต - ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล การสร้างห้องแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ - ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ๕.๒ วิธีการสอน - มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	แนะนำแผนการสอน - คำอธิบายรายวิชา - วัตถุประสงค์รายวิชา - กิจกรรมการเรียนการสอน - วิธีการประเมินผล - งานมอบหมาย	๒	การอธิบาย การยกตัวอย่าง ประกอบ เอกสารประกอบการ สอน Power Point Projector	พระมหาแวณสัน พุทฺธสีโล
๒	- ความเป็นมา ความสำคัญ และการ สืบทอดบาลีไวยากรณ์ - อักษรวิธี - สมัญญาภิธาน	๒	การบรรยาย การอภิปราย การนำเสนอหน้าชั้น เรียน เอกสาร ประกอบการสอน Power Point Projector	พระมหาแวณสัน พุทฺธสีโล
๓-๔	สระ - รัสสะ - ทีฆะ - ครุ - ลหุ	๒	การบรรยาย การอภิปราย การนำเสนอหน้าชั้น เรียน เอกสาร ประกอบการสอน Power Point Projector	พระมหาแวณสัน พุทฺธสีโล
๕-๖	พยัญชนะ - พยัญชนะวรรค - พยัญชนะอวรรค	๒	การบรรยาย การอภิปราย การนำเสนอหน้าชั้น เรียน เอกสาร ประกอบการสอน Power Point Projector	พระมหาแวณสัน พุทฺธสีโล
๗	สอบเก็บคะแนน			พระมหาแวณสัน พุทฺธสีโล
๘-๙	ฐานกรณ์ของอักขระ - อักษรที่เกิดในฐานเดียว - อักษรที่เกิดใน ๒ ฐาน	๒	การบรรยาย การอภิปราย การนำเสนอหน้าชั้น เรียน เอกสาร ประกอบการสอน Power Point	พระมหาแวณสัน พุทฺธสีโล

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
			Projector	
๑๐-๑๑	เสียงของอักษร - โห้สะ - อโห้สะ - สิริล - ธนิต พยัญชนะสังโยค	๒	การบรรยาย การอภิปราย การนำเสนอหน้าชั้น เรียน เอกสาร ประกอบการสอน Power Point Projector	พระมหาแวณสัน พุทฺธสีโล
๑๒	รายงาน			พระมหาแวณสัน พุทฺธสีโล
๑๓-๑๔-๑๕	สนธิ - สระสนธิ - พยัญชนะสนธิ - นิคคหิตสนธิ	๒	การบรรยาย การอภิปราย การนำเสนอหน้าชั้น เรียน เอกสาร ประกอบการสอน Power Point Projector	พระมหาแวณสัน พุทฺธสีโล
๑๖	สอบปลายภาค	๒		พระมหาแวณสัน พุทฺธสีโล

๒ แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	สอบระหว่างภาค สอบปลายภาค	๗ ๑๖	๑๐% ๖๐%
๒	วิเคราะห์ คั่นคว่ำ การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและการนำเสนอผลงาน การอ่านและสรุปความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐%
๓	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

- จริญญา วรรณกสิณานนท์, ดร., บาลียุคใหม่ เรียนง่ายกว่าเดิม, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พุทธลีลา พ.ศ. ๒๕๕๙.
- จำลอง สารพัดนึก, รศ.ดร., แบบเรียนร่วมหาบาลีเล่ม ๑, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๔๔.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), หลักการแปลไทยเป็นมคธสำหรับชั้นประโยค ป.ธ. ๔-๕, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลี้ยงเชิง, พ.ศ. ๒๕๔๑.
- เวทย์ วรรณบุญ, แบบเรียนบาลีไวยากรณ์สมบูรณ์เล่ม ๑, กรุงเทพมหานคร : หจก.ไทยรายวันการพิมพ์, ๒๕๕๙.
- สนามหลวงแปนกบาลี, เรื่องสอบบาลี, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, อาหารการพิมพ์, ๒๕๓๖, ๒๕๓๘, ๒๕๔๙.
- พระมหาประสิทธิ์ สิริปัญญา, แต่งและแปลบาลี, โรงพิมพ์นิติธรรมการพิมพ์, ๒๕๕๐.
- พระสังฆรักขิตมหาสามิเถระ, คัมภีร์วุดโตทัย , กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๒๙.

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

- หนังสือแต่งแปลบาลี (พระมหาประสิทธิ์ สิริปัญญา, ผศ.)
- หนังสืออุบายพากย์ปริวัตน์ ภาค ๑-๒ (สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส)
- คัมภีร์วุดโตทัย (พระสังฆรักขิตมหาสามิเถระ)
- หนังสือบาลีไวยากรณ์ (พระมหาวัชชัย กลยาโณ, ป.ธ.๙)

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อในรายวิชา เช่น google, wikipedia, คัมภีร์อภินันตปิฎก และ คัมภีร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง, คำอธิบายศัพท์เฉพาะทางภาษาบาลี

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้

- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ใบงานประเมินประสิทธิผลวัตถุประสงค์รายวิชา
- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- แบบสอบถามประเมินผลสัมฤทธิ์การสอนโดยนิสิต
- การสังเกตการสอนจากผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ ได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงการสอน ดังนี้

- แจงผลการประเมินการสอนโดยนิสิตให้ผู้สอนทราบเพื่อนำไปปรับปรุงการสอน
- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จากใบงาน แบบฝึกหัด การสอบถามนิสิต การตรวจงานมอบหมายของนิสิต และพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ ใบงาน รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนและระดมสมองพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น